

Književne novosti

Svetopisemsko knjigo „Job“ in „psalm 118.“ v prevodu Simona Gregorčiča je izdala pred kratkim „Narodna tiskarna“ v Gorici, ulica Vetturini št. 9. Za skromne čestitke, ki so se mu izrekle ob njegovi šestdesetletnici, nas je „goriški slavec“ bogato odškodoval! „Job“ in „psalm 118.“ spadata k biserom hebrejske literature, a kar nam dela prevod teh dveh pesniških del posebno mil in drag, je dejstvo, da nam zvane iz prevoda povsod Gregorčičeve strune na uho, katerih zvoki se zlagajo z izvorno lepoto obeh pesnitev v prekrasno celoto. — Prevodu je pridejan „Pojasnilni uvod v knjigo Job“, ki ga je sestavil dr. Franc Sedej. — Čisti dobiček iz izkupila za obe knjigi sta pisatelja prepustila „Šolskemu domu“ v Gorici. Gregorčičev prevod stane mehko vezan 1 K 80 h, vezan v platno 2 K 30 h, z zlato obrezo 2 K 80 h, po pošti 20 h več, Sedejev uvod pa mehko vezan 40 h, po pošti več 5 h. Obe knjigi skupaj vezani staneta v platnu 2 K 70 h, z zlato obrezo 3 K 20 h, po pošti 20 h več.

Ljudska knjižnica. III. zvezek. Vseučiliška ljudska predavanja, spisal profesor dr. Fr. Drtina. Ponatisk iz „Naših zapiskov“. Cena 10 h. 1904. Založili „Naši zapiski“. Smoter brošurici je tisti, ki ga je imel gospoda Adolfa Ribnikarja članek „Za ljudsko prosveto“ v našem listu lanskega leta. Spričo nizke cene ni dvojiti, da jo bo občinstvo pridno kupovalo, želimo le, da bi tudi dosegla svoj namen.

Knjige družbe sv. Mohorja. Družba sv. Mohorja je razposlala svojim udom tudi letos šestero knjig. Te so: 1. Zgodbe sv. pisma, 11. snopič. 2. Lurška mati božja, molitvenik. 3. Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini. 4. Bodi svoje sreče kovač. 5. Lisica Zvitorepka. (Slovenske Večernice. 36. zvezek). 6. Koledar za l. 1905. Najbolj bosta ugajali letos knjigi „Lisica Zvitorepka“, v katero je združil na zanimiv način celo vrsto pripovedk o lisici g. Jos. Brinar, in pa „Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878“, ki jo je spisal nekako v proslavo petindvajsetletnice okupacije Bosne g. Jernej pl. Andrejka. Zadnjo knjigo krasi mnogo primernih slik in nič ne dvomimo, da jo bo naše ljudstvo jemalo z velikim veseljem v roke. Navzlic temu ne vemo, če je družba sv. Mohorja poklicana, proslavljati okupacijo Bosne. Vsaj nam izobražencem je trpko pri srcu spričo te knjige, ker nas le preveč spominja, koliko je naših fantov izkrvavelo v Bosni in Hercegovini za -- madjarsko politiko! — Da je družba sv. Mohorja izdala tudi letos molitvenik, se sicer ne čudimo, pač pa se čutimo upravičene, izreči svojo dvojbo o dejanski potrebi in koristi takih izdavanj. Skoro vsako leto molitvenik, je vendar nekoliko preveč! Kajti bojimo se, da ostane ogromna večina teh molitvenikov nerazrezanih in da se porabijo za vse drugo prej, nego jim je namen. Saj so si vendar vsi molitveniki kolikor toliko podobni, čemu torej ta potrata? Naj nas nihče krivo ne razume! Odkritosrčni prijatelji družbe smo, ker ne more njene koristi za slovenstvo nihče utajiti, in če smo si dovolili to opazko, smo storili to le, ker velja po naši misli pač tudi glede molitvenikov „Est modus in rebus“!

Koledar šolske družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za navadno leto 1905. Izdalo in založilo vodstvo. Cena brez poštnine 1 K 20 v. Poleg običajne koledarske vsebine nahajamo v koledarju, ki nadomešča obenem društveni vestnik,

natančen pregled dosedanjega razvitka te prekoristne naše družbe in raznovrstne pesniške in prozaiške spise J. Pobiljšarja, † Ivana Vesela, dr. Jos. Vošnjaka, Ivana Nep. Rešmana, Podlimbarskega, Fr. Starega, Toma Zupana in J. Vrhovnika. Uverjeni smo, da si omisli to knjigo obilo Slovencev, saj je namenjeno izkupilo za njo najvažnejšemu našemu narodnemu podjetju!

Menično pravo. S posebnim ozirom na trgovsko poslovanje in na važnejša menična prava večjih držav spisal Anton Kuder, c. kr. sodni avskultant. V Ljubljani 1904. Izdalo in založilo slovensko trgovsko društvo „Merkur“. Natisnili J. Blasnikovi nasledniki. S to knjigo je storilo naše pravoslovno slovstvo važen korak naprej in je nje izdanje tem pomembnejše, ker se odpomore ž njo v Slovencih obenem veliki praktični potrebi. Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ je začelo vsekakor na pravem koncu vršiti svoje rodoljubno delo in zasluži za izdanje te knjige vse priznanje! Čestitati pa moramo društvu tudi, da se mu je posrečilo dobiti tako izborna moč za sestavo knjige, kajti prepričali smo se, da je rešil gosp. Kuder svojo v več nego enem pogledu težko nalogo vseskozi častno. Poleg drugih vrlin nam je omeniti tudi lepega, jasnega domačega jezika v knjigi. Knjigo priporočamo toplo v nakupovanje. Dobiva se pri slovenskem trgovskem društvu „Merkurju“ v Ljubljani, in sicer stane za nečlane K 2:50, za člane pa K 1:50.

Profesorja dr. Štreklja toletna jezikoslovna dela. — V rokah so mi naslednja: I. Iz „Časopisa za zgodovino in narodopisje“ I. 1904 a) „Slovensko cesarsko odločilo iz leta 1675.“, 35 strani, b) „Prispevki k poznavanju slovenskih krajevnih imen po nemškem Štajerju I.“ — 22 strani. II. „Köse, Käser, Kosch“, Zeitschrift f. deutsche Wortforschung, V. 4. — 8 strani. III. „Zur Kenntnis der slavischen Elemente im italienischen Wortschatze“, Archiv f. slav. Phil. XXVI. — 30 strani. IV. „Zur slavischen Lehnwörterkunde“, Denkschr. der kaiserl. Akademie der Wissensch. in Wien, phil.-hist. Kl. Band L. — 89 strani.

Če pomislimo, da so ta dela po svojem značaju taka, ki zahtevajo mnogo zamudnega iskanja in primerjanja, moramo občudovati njih obsežnost. Kdor na torišču teh razprav ni veščak, kakor je baš gospod pisatelj, ta bi si, če je vesten, komaj upal napisati vrstico, če pa je drzen, bi se izgubil v megleno domnevanje. Le tisti, ki je kakor učeni naš rojak na tem polju delaven in domač že leta in leta, zmore kočljivi posel. Razen štev. I. a) se bavijo te razprave s tematsko (v širšem pomenu) in semasiološko razlago raznih jezikoslovno zanimivih slovanskih, posebno slovenskih besed, posezajoč, kadar je treba, globlje v glasoslovne in druge zakone. Navadno gre končno pri vsaki besedi, kakor je razvidno že iz naslova, za to, je li slovenskega izvora ali italijanskega, nemškega, madjarskega, turškega, novogrškega; raziskovalci še dandanes često niso prosti šovinizma, kadar izkopavajo korenike besed, dr. Štrekelj je seveda povsem miren kot pravi znanstvenik; saj so za jezikoslovca zanimivejša pota, ki jih je prehodila kaka beseda, nego pa suho dejstvo, da je ali ni izposojenka. Posebno interesantne so n. pr. tiste, recimo slovenske tvorbe, ki so v slovenščini tujke, ki jih je pa vendar slovenščina potem, ko jih je pretvorila po svojih pravilih, posodila Italijanom, Madjarom, Nemcem. N. pr. ital. strucolo je iz slovenskega „štrukelj“, to pa iz nemškega Struckel (kakor zdaj sodi Štrekelj, dočim je prej, v Arch. XII. 485, izvajal našo besedo iz nemškega Strudel in nemško Struckel smatral za zopetno izposojenko iz slovenščine); ital. torbize je naše torbica („torba“ pa je turška beseda!); ital. salabraco je iz našega šalobarda, to pa iz nemškega Schalbart i. dr. — Tako